

Neljapäev, 23. aprilli 2009.

**Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtaeg \*\*\*I**

P6\_TA(2009)0282

**Euroopa Parlamendi 23. aprilli 2009. aasta õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/116/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtaja kohta (KOM(2008)0464 – C6-0281/2008 – 2008/0157(COD))**

(2010/C 184 E/69)

(Kaasotsustamismenetlus: esimene lugemine)

*Euroopa Parlament,*

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (KOM(2008)0464);
  - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2, artikli 47 lõiget 2 ja artikleid 55 ja 95, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C6-0281/2008);
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 51;
  - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ja tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ning kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamusi (A6-0070/2009),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
  2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle teise tekstiga asendada;
  3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Neljapäev, 23. aprilli 2009

### P6\_TC1-COD(2008)0157

**Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. aprillil 2009. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/.../EÜ, millega muudetakse ¶ direktiivi 2006/116/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtaja kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 47 lõiget 2, artiklit 55 ja artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut ¶,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust <sup>(1)</sup>,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras <sup>(2)</sup>,

ning arvestades järgmist:

- (1) *Euroopa Parlamendi ja nõukogu* 12. detsembri 2006. aasta direktiivis 2006/116/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtaja kohta <sup>(3)</sup> on esitajate ja fonogrammitootjate õiguste kaitse tähtjaks sätestatud 50 aastat.
- (2) Esitajate puhul algab tähtaeg esituse kuupäevaga või juhul, kui esituse salvestus on avaldatud või üldsusele edastatud 50 aasta jooksul pärast esituse salvestamist, ¶ esimese sellise avaldamise või esimese sellise üldsusele edastamise **kuupäevaga** olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.
- (3) Fonogrammitootjate puhul algab tähtaeg fonogrammi salvestamise päeval või selle avaldamise päeval 50 aasta jooksul pärast salvestamist või juhul, kui fonogrammi ei avaldata, siis selle üldsusele edastamise päeval 50 aasta jooksul pärast salvestamist.
- (4) Esitajate loometöö ühiskondlikult tunnustatud tähtsust peab kajastama kaitstuse tase, millega tunnustatakse nende kunstilist loometööd.
- (5) Esitajad alustavad karjääri enamasti noorelt ning praegune ¶ esituste **salvestuste** 50 aasta pikkune kaitse tähtaeg ei kaitse nende esitusi kogu esitaja elu vältel. Seetõttu kahanevad **mõnede** esitajate sissetulekud elu lõpupoole märkimisväärselt. Samuti ei saa esitajad oma õigustest lähtuvalt vältida ega piirata oma esituste **võimalikku** taunitavat kasutamist oma eluajal.
- (6) Sissetulek, mille tagab reprodutseerimise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise ainuõigus, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiiviga 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas, <sup>(4)</sup> samuti õiglane hüvitis isiklikuks tarbeks reprodutseerimise eest nimetatud direktiivi tähenduses ning levitamise ja rentimise ainuõigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/115/EÜ <sup>(5)</sup> tähenduses tuleks esitajatele tagada vähemalt nende elu lõpuni.

<sup>(1)</sup> 14. jaanuari 2009. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

<sup>(2)</sup> Euroopa Parlamendi 23. aprilli 2009. aasta seisukoht.

<sup>(3)</sup> ELT L 372, 27.12.2006, lk 12.

<sup>(4)</sup> EÜT L 167, 22.06.2001, lk 10.

<sup>(5)</sup> ELT L 376, 27.12.2006, lk 28.

Neljapäev, 23. aprilli 2009

- (7) Seetõttu tuleks esituste salvestuste ja fonogrammide kaitse tähtaega pikendada **70 aastale** pärast **vastavat sündmust**.
- (8) Esitaja saab esituse salvestusega seotud õigused tagasi, kui fonogrammitootja ei paku **teose esitaja, fonogrammitootja ja ringhäälinguorganisatsiooni kaitse rahvusvahelise konventsiooni tähenduses** piisaval hulgal müügiks niisuguse fonogrammi koopiaid, mis juhul, kui kaitse tähtaega ei oleks pikendatud, oleks muutunud üldsusele kättesaadavaks, või ei tee sellist fonogrammi üldsusele kättesaadavaks. **See võimalus peaks olema kättesaadav fonogrammitootjale mõlema kasutusviisi jaoks jäetud mõistliku tähtaja möödumisel. Fonogrammitootja õiguste kaitse tähtaeg peaks seetõttu lõppema, et ei tekiks olukorda, kus need õigused eksisteerivad samaaegselt esitaja õigustega esituse salvestusele, kui neid enam ei loovutata ega anta üle fonogrammitootjale.**
- (9) Astudes fonogrammitootjaga lepingulistesse suhetesse, peavad esitajad tavaliselt loovutama **või andma üle** oma esituste reprodutseerimise, levitamise, rentimise ja kättesaadavaks tegemise ainuõiguse fonogrammitootjatele. Vastutasuks tehakse **mõnedele** esitajatele autoritasu arvelt ettemakse ning järgmisi autoritasu väljamakseid hakkavad nad saama alles siis, kui fonogrammitootja on esmase ettemakse tasa teeninud ja teinud kõik lepingus kindlaks määratud mahaarvamised. **Teised esitajad loobuvad oma ainuõigusest või annavad selle üle üksiktasu eest (ühekordne sissetulek). Seda teevad eelkõige esitajad, kes mängivad taustaks ning kelle nime salvestusega seoses ei mainita („kõrvalesitajad”), kuid mõnikord ka esitajad, kelle nime salvestusega seose mainitakse („põhiesitajad”).**
- (10) Tagamaks et esitajad, kes on oma ainuõiguse fonogrammitootjatele loovutanud **■**, saavad tähtaja pikendamisest kasu, tuleks võtta teatavad täiendavad **meetmed**.
- (11) Esimene täiendav **meede** peaks kohustama fonogrammitootjaid vähemalt kord aastas paigutama fondi vähemalt 20 % tulust, mida teenitakse tänu **■** fonogrammide levitamise, reprodutseerimise ja kättesaadavaks tegemise ainuõigusele „**Tulu**” tähendab **fonogrammitootja poolt saadud tulu enne kulude mahaarvamist**.
- 
- (12) Nimetatud **maksed** tuleks suunata üksnes niisugustele esitajatele, kelle esitus on salvestatud fonogrammile ning kes on loovutanud **või üle andnud** oma õigused fonogrammitootjatele ühekordse tasu eest. Kirjeldatud viisil fondi paigutatud **maksed** tuleks vähemalt kord aastas jagada individuaalselt „kõrvalesitajatele”. **Kõnealune jagamine tuleks usaldada kollektiivse esindamise organisatsioonidele ja mitte-jaotatava tulu suhtes võib kohaldada kehtivaid riiklikke sätteid. Selleks, et vältida kõnealuse tulu kogumise ja haldamisega seotud ebaproportsionaalset koormust, võivad liikmesriigid reguleerida, millises ulatuses on mikroettevõtted kohustatud osalema, kui nimetatud maksed ei näi tulu kogumise ja haldamisega seotud kuludega võrreldes mõistlikena.**
- (13) Siiski, direktiivi 2006/115/EÜ artikliga 5 tagatakse esitajatele võõrandamatu õigus õiglasele tasule rentimise, sealhulgas fonogrammide rentimise eest. Samuti ei loovuta esitajad lepingulistes suhetes tavaliselt fonogrammitootjatele oma õigust saada direktiivi 2006/115/EÜ artikli 8 lõike 2 alusel ühekordset õiglast tasu üldsusele ülekandmise ja edastamise eest ega õigust saada direktiivi 2001/29/EÜ artikli 5 lõike 2 punkti b alusel õiglast hüvitist isiklikuks tarbeks tehtud reproduktsioonide eest. Seetõttu ei tuleks fonogrammitootja poolt esitajatele täiendava tuluna tasutava kogusumma arvestamisel arvesse võtta tulu, mida fonogrammitootja on teeninud fonogrammide rentimise eest, ühekordset õiglast tasu üldsusele ülekandmise ja edastamise eest ega õiglast hüvitist isiklikuks tarbeks tehtud reproduktsioonide eest.

Neljapäev, 23. aprilli 2009

- (14) *Teine täiendav meede eesmärgiga tasakaalustada lepingud, mille alusel esitajad loobuvad oma ainuõigustest autoritasu põhjal fonogrammitootja kasuks, peaks olema „nullist alustamine” nendele esitajatele, kes on loobunud oma ülalnimetatud ainuõigusest fonogrammitootja kasuks autoritasu või hüvitise eest. Et esitajad saaksid kaitse tähtaja pikendamisest maksimaalset kasu, peaksid liikmesriigid tagama, et fonogrammitootjate ja esitajate vaheliste lepingute kohaselt makstakse autoritasu või tasumäär, mida ei ole koormatud ettemaksete või lepinguga määratud mahaarvamistega, esitajatele kaitse tähtaja pikendamise aja jooksul.*
- (15) Õiguskindluse huvides tuleks sätestada, et kui **lepingus** ei ole selgelt osutatud teisiti, peaks esituse salvestusega seotud õiguste loovutamine või üleandmine lepingu alusel, mis on sõlmitud enne kuupäeva, mil liikmesriigid peavad käesoleva direktiivi rakendamise meetmed vastu võtma, jätma jääma ka pikendatud kaitse tähtajal.
- (16) *Liikmesriigid peaksid suutma tagada, et esitajatel on võimalik pidada uusi läbirääkimisi teatavate tingimuste üle neis lepingutes, mis näevad ette korrapärast tasu. Liikmesriigid peaksid tagama menetluste olemasolu juhuks, kui läbirääkimised ebaõnnestuvad.*
- 
- (17) Kuna liikmesriigid ei saa täiel määral täita kavandavate täiendavate meetmete üldisi eesmärgi, sest asjakohases valdkonnas põhjustaksid riiklikud meetmed konkurentsi moonutamist või mõjutaksid ühenduse õigusaktides määratletud fonogrammitootja ainuõiguste ulatust, ning et nimetatud eesmärgid on seetõttu paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttega. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale sellest, mida on vaja kõnealuste eesmärkide saavutamiseks.
- (18) *Käesolev direktiiv ei mõjuta siseriiklike eeskirju ja lepinguid, mis on selle sätetega kooskõlas, näiteks esitajaid esindavate organisatsioonide ja tootjaid esindavate organisatsioonide vahel sõlmitud kollektiivlepinguid liikmesriikides.*
- (19) Teatavates liikmesriikides kohaldatakse sõnalist osa hõlmavate muusikateoste suhtes ühtset kaitse tähtaega, mida arvutatakse alates viimase autori surmast, teistes liikmesriikides kohaldatakse sõnade ja muusika suhtes erinevaid kaitse tähtaegu. Sõnalist osa hõlmavad muusikateosed on enamasti valminud koostööna. Näiteks ooperi **autoriteks** on ■ sageli **liberist ja helilooja**. Selliste muusikastiilide puhul nagu džäss-, rokk- ja popmuusika, eeldab loomeprotsess sageli koostööd.
- (20) Sõnalist osa hõlmavate muusikateoste (**mille sõnad ja muusika on loodud koos esitamiseks**) kaitse tähtaegade erinevus takistab kaupade ja teenuste, sh piiriülese kollektiivse haldusteenuse vaba liikumist. **Selleks et tagada selliste takistuste kõrvaldamine, tuleks kõigis liikmesriikides kohaldada samasugust ühtlustatud kaitse tähtaega kõigi kaitsealuste teoste suhtes alates kuupäevast, hiljemalt milleks liikmesriigid peavad käesoleva direktiivi üle võtma.**
- (21) Seetõttu tuleks direktiivi 2006/116/EÜ vastavalt muuta.
- (22) *Kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe punktiga 34 julgustatakse liikmesriike koostama enda jaoks ja ühenduse huvides tabelid, kus on võimaluste piires näidatud käesoleva direktiivi ja selle ülevõtmise meetmete vastavus, ning tegema need üldsusele kättesaadavaks,*

Neljapäev, 23. aprilli 2009

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

## Artikkel 1

**Direktiivi 2006/116/EÜ muudatused**

Direktiivi 2006/116/EÜ muudetakse järgmiselt:

## 1) Artiklile 1 lisatakse järgmine lõik:

„7. Sõnalist osa hõlmava muusikateose kaitse tähtaeg lõpeb 70 aastat pärast järgmistest isikutest viimasena elus olnud isiku surma, olenemata sellest, kas need isikud on määratud kaasautoriks või ei: sõnade autor ja muusika autor, **tingimisel, et nii sõnad kui muusika on loodud spetsiaalselt vastava sõnalist osa hõlmava muusikateose jaoks.**”

## 2) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

## a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Siiski,

— kui esituse muul viisil kui fonogrammil jäädvustatud salvestus on õiguspäraselt avaldatud või kõnealuse ajavahemiku jooksul õiguspäraselt üldsusele edastatud, aeguvad õigused 50 aastat pärast esimese sellise avaldamise või esimese sellise üldsusele edastamise kuupäeva olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem,

— kui esituse fonogrammil jäädvustatud salvestus on õiguspäraselt avaldatud või kõnealuse ajavahemiku jooksul õiguspäraselt üldsusele edastatud, aeguvad õigused **70 aastat** pärast esimese sellise avaldamise või esimese sellise üldsusele edastamise kuupäeva olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.”

## b) || lõike 2 teises ja kolmandas lauses asendatakse arv „50” arvuga „70”.

## c) lisatakse järgmised lõiked:

„2 a. Kui 50 aastat pärast fonogrammi õiguspärasest avaldamist või mitteavaldamisel 50 aastat pärast selle õiguspärasest edastamist üldsusele ei paku fonogrammitootja piisaval hulgal fonogrammi koopiaid müügiks ega tee fonogrammi üldsusele kättesaadavaks kaabliga või kaablita vahendite kaudu sellisel viisil, et isikul on võimalik neile ligi pääseda enda valitud kohas ja enda valitud ajal, võib esitaja lõpetada lepingu, millega ta loovutas või andis fonogrammitootjale üle oma esituse salvestamise õigused (edaspidi „loovutamise või üleandmise leping”). Lepingu lõpetamise õigust võib kasutada, kui tootja ei teosta ühe aasta jooksul pärast esitaja teadet oma kavatsuse kohta lõpetada leping eelmises lauses toodud tingimustel mõlemat selles lauses osutatud kasutusviisi. Esitaja ei saa loobuda lepingu lõpetamise õigusest. Kui fonogramm sisaldab mitme esitaja esituste salvestust, võivad esitajad loovutamise või üleandmise lepingud lõpetada vastavalt kohaldamisele kuuluvatele riiklikele õigusaktidele. Kui loovutamise või üleandmise leping on vastavalt käesolevale lõigule lõpetatud, siis fonogrammitootja õigused nimetatud fonogrammidele aeguvad.

2 b. Kui loovutamise või üleandmise lepinguga antakse esitajale õigus nõuda ühekordset tasu, on esitajal õigus saada fonogrammitootjalt iga-aastast täiendavat tasu iga täisaasta eest, vahetult pärast 50 aasta möödumist fonogrammi õiguspärasest avaldamisest või mitteavaldamisel 50 aasta möödumist selle õiguspärasest edastamisest üldsusele. Esitaja ei saa loobuda õigusest saada iga-aastast täiendavat tasu.

Neljapäev, 23. aprilli 2009

2 c. Kogusumma, mille fonogrammitootja eraldab lõikes 2 b osutatud täiendava tasu maksmiseks, peab moodustama 20 % tulust, mida ta on nimetatud tasu maksmisele eelnenud aastal teeninud niisuguste fonogrammide reprodutseerimise, levitamise ja kättesaadavaks tegemise eest, pärast 50 aasta möödumist fonogrammi õiguspärasest avaldamisest või mitteavaldamisel 50 aasta möödumist selle õiguspärasest edastamisest üldsusele.

Liikmesriigid tagavad, et fonogrammitootjad oleksid kohustatud andma esitajatele, kelle on õigus saada lõikes 2 b osutatud täiendavat tasu, nõudmisel mis tahes teavet, mis võib olla vajalik selle tasu maksmise kindlustamiseks.

2 d. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 2 b osutatud täiendava tasu saamise õigusi haldavad kollektiivse esindamise organisatsioonid.

2 e. Kui esitajal on õigus saada korrapärast tasu, ei arvata sellest tasust maha ettemakseid ega lepinguga määratud mahaarvamisi pärast 50 aasta möödumist fonogrammi õiguspärasest avaldamisest või mitteavaldamisel 50 aasta möödumist selle õiguspärasest edastamisest üldsusele."

3) Artiklisse 10 lisatakse järgmised lõiked:

„5. Artikli 3 lõikeid **1 kuni 2 e** direktiiviga .../.../EÜ (\*) muudetud kujul kohaldatakse salvestuste ja fonogrammide suhtes, mille puhul esitaja ja fonogrammitootja õigused on käesolevate sätete kohaselt endiselt kaitstud, alates || ... (\*\*) ning salvestuste ja fonogrammide suhtes, mis tehakse pärast nime-  
tatud kuupäeva.

6. Direktiiviga .../.../EÜ (\*) lisatud artikli 1 lõiget 7 kohaldatakse sõnalist osa hõlmavate muusikateoste suhtes, mille puhul vähemalt muusika või sõnad on kaitstud vähemalt ühes liikmesriigis enne ... (\*\*\*) ja sõnalist osa hõlmavate muusikateoste suhtes, mis on loodud pärast seda kuupäeva.

Esimene lõik ei piira enne ... (\*\*) toimunud kasutusviise. Liikmesriigid võtavad vastu vajalikud sätted, et kaitsta eelkõige kolmandate poolte omandatud õigusi.

(\*) ELT L ...

(\*\*) 2 aastat käesoleva muutmisdirektiivi jõustumise kuupäevast."

(\*\*\*) 2 aastat pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist.

4) Direktiivi lisatakse järgmine artikkel ||: „Artikkel 10a

Direktiivi .../.../EÜ (\*) ülevõtmisega seotud üleminekumeetmed

1. Kui lepingus ei ole selgelt osutatud teisiti, jääb enne ... (\*\*) sõlmitud loovutamise või üleandmise leping jõusse ka pärast seda, kui artikli 3 lõike 1 direktiiviga .../.../EÜ (\*) muutmisele eelnenud versiooni kohaselt ei olnuks esitaja õigused enam kaitstud.

||

2. Liikmesriigid võivad sätestada, et loovutamise või üleandmise lepinguid, mille alusel esitajal on õigus saada korrapärast sissetulekut ja mis on sõlmitud enne ... (\*\*), võib muuta pärast 50 aasta möödumist fonogrammi õiguspärasest avaldamisest või mitteavaldamisel pärast 50 aasta möödumist selle õiguspärasest edastamisest üldsusele.

(\*) 2 aastat pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist.

(\*\*) 3 aastat pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist."

Neljapäev, 23. aprilli 2009

**Artikkel 2****Aruanne**

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele hiljemalt ... (\*) aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta digitaalse turu arengu valguses ning vajaduse korral ettepaneku direktiivi 2006/116/EÜ täiendavaks muutmiseks.

**Artikkel 3****Hindamine**

Komisjon viib läbi hindamise audiovisuaalsektori esitajate ja tootjate autoriõiguse kaitse tähtsaja pikendamise vajalikkuse kohta ning esitab hindamise tulemuste kohta aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele hiljemalt 1. jaanuariks 2010. Vajaduse korral esitab komisjon ettepaneku direktiivi 2006/116/EÜ täiendavaks muutmiseks.

**Artikkel 4****Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... (\*\*). Nad edastavad kõnealuste õigus- ja haldusnormide teksti viivitamata komisjonile.

**I**

Kui liikmesriigid kõnealused normid vastu võtavad, lisavad nad nendes normidesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste riiklike õigusnormide teksti.

**Artikkel 5****Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub **20. päeval** pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

**Artikkel 6****Addressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

**II**,

Euroopa Parlamendi nimel  
president

Nõukogu nimel  
eesistuja

(\*) 3 aastat pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist.

(\*\*) 2 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.